

ומתריעים אף בשנת השמיטה, כי גם בשנה זו צריכים למים לשתות, ואין לחוש על כך שגם האדמה תשתה מי גשמים.

וכשיש להם מים לשתות, אבל לא ירדו גשמים המועילים לאילנות, נחלקו חכמים אם מתענים ומתריעים על כך בשנת השמיטה.

לדעת תנא קמא – אין מתריעים בשביל גשמים לאילנות אלא בשאר שני שבוע ולא **בשנת שמיטה** כי הפקר הם.

ולדעת רבן שמעון בן גמליאל – גם בשנת השמיטה **מתריעים** בשביל גשמים לאילנות, וכן בשביל גשמים לספיחים^א, **כי העניים מתפרנסים מהם**.

מיום שחרב בית המקדש נעשו גשמים צמוקים

אמר רבי אלעזר בן פרטא, מיום שחרב בית המקדש, נעשו גשמים צימוקים לעולם, [שיררדים בקושי^ב]. יש שנה שגשמיה מרובים, ויש שנה שגשמיה מועטים, יש שנה שגשמיה יורדים בזמנם, ויש שנה שאין גשמיה יורדים בזמנם.

שנה שגשמיה יורדים בזמנם למה הוא דומה, **לעבד שנתן לו רבו פרנסתו באחד בשבת לכל השבת**, נמצאת עיסה נאפית כתיקנה, [שיש לו פנאי לאפותה], ונאכלת כתיקנה.

שנה שאין גשמיה יורדים בזמנם למה הוא דומה, **לעבד שנתן לו רבו פרנסתו בערב שבת**, נמצאת עיסה נאפית שלא כתיקנה, ונאכלת שלא כתיקנה.

שנה שגשמיה מרובים למה הוא דומה, **לעבד שנתן לו רבו פרנסתו בבת אחת**, [פרנסת כל השנה, וטוחן אותה ביחד], נמצאו רחיים טוחנות מן הכור מה שטוחנות מן הקב, [כלומר כשטוחן בריחים, משתייר חלק מהקמח בריחים, ואם נותן הרבה יחד, לא ישתייר בריחים יותר, אלא כפי המקום שיש בריחים, וכמו כן, כשירדו הרבה גשמים יחד, לא תבלע האדמה יותר, אלא כפי כוחה לבלוע, ונמצא שכל הנותר הולך לאיבוד], ונמצאת עיסה אוכלת מן הכור כמו אוכלת מן הקב, [עריבה שלשים בה את הבצק, שמשתייר בשוליה מן העיסה].

שנה שגשמיה מועטים למה הוא דומה, **לעבד שנתן לו רבו פרנסתו מעט מעט**, נמצאו

^א י"ג שהכוונה לספיחין של האילנות והוא פירוש של האמור תחילה בשביל האילנות. ולגרסה זו כתבו התוס' שרבן שמעון בן גמליאל סבר כדעת האומרים ספיחי זרעים אסורים. [ע"י תוס'].

^ב מלשון "תן לקם ה' מה תתן תן לקם רחם משפיל וְשָׁדִים צְמִיקִים" (הושע ט' י"ד). [רש"י].